

ความหลากหลายทางชนิดของโคพีพอดและไมซิด ในพื้นที่ปกปักพันธุ์กรรมพืชทางทะเล
หมู่เกาะแสมสาร จังหวัดชลบุรี

บทนำ

ประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตร้อนชื้นซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์ความหลากหลายทางชีวภาพสูง มีความหลากหลายในชนิดพันธุ์ ทั้งที่ถูกค้นพบ ยังไม่พบ และสูญพันธุ์ไปแล้ว ของพืชพรรณที่ศึกษาพบไม่ต่ำกว่า 12,000 ชนิด ดังนั้นด้วยสายพระเนตรกว้างและยาวไกล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นถึงความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช โดยทรงเริ่มดำเนินงานพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ ตั้งแต่ปี 2503 เป็นต้นมา โดยมีพระราชดำริให้ดำเนินการสำรวจรวบรวมปลูกดูแลรักษาพรรณพืชต่างๆ ที่หายากและกำลังจะหมดไป ต่อมาในปี พ.ศ. 2535 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงประสานพระราชปณิธานต่อ โดยมีพระราชดำริกับนายแก้วขวัญ วัชโรทัย เลขาธิการพระราชวัง ให้ดำเนินการอนุรักษ์พืชพรรณของประเทศไทยโดยพระราชทานให้โครงการสวนพระองศ์ฯ สวนจิตรลดา เป็นผู้ดำเนินการจัดสร้างธนาคารพืชพรรณขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 เป็นต้นมา

ด้วยความสำคัญของสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กในทะเลที่มีการใช้ประโยชน์ได้อย่างนานับประการเช่น โคพีพอด (Copepod) และ ไมซิด (Mysid) ซึ่งเป็นแพลงก์ตอนสัตว์ที่จัดอยู่ในกลุ่มครัสเตเชีย (Crustacea) พบเป็นส่วนใหญ่ในน้ำเค็มและน้ำจืด โดยโคพีพอดนั้นพบในธรรมชาติอย่างน้อย 8,000 ชนิด ซึ่งเป็นชนิดที่ล่องลอยเป็นอิสระหรือเกาะติดอยู่กับวัสดุอื่นเช่น อาศัยอยู่ตามปะการัง หญ้าทะเลตามพื้นทราย และปรสิตรโคพีพอด โคพีพอดที่ล่องลอยเป็นอิสระ (pelagic copepod) นั้นมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับระบบนิเวศวิทยาโดยมีความสัมพันธ์กับสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ด้วยกระบวนการทางกายภาพและทางชีวภาพ เพื่อให้เกิดภาวะความสมดุลกันตามธรรมชาติของระบบนิเวศทางทะเลระหว่างสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ในการศึกษาด้านอนุกรมวิธานนั้นเนื่องจากโคพีพอดมีมากทั้งจำนวนชนิดและปริมาณ บางชนิดมีความใกล้เคียงกันมากและบางชนิดต่างกันโดยลักษณะต่างๆ กันไปทำให้มีการจัดจำแนกโคพีพอดลงไปถึงระดับชนิด (species) โดยใช้ลักษณะต่าง ๆ ทางสัณฐานวิทยา (morphology) ในการแยกสกุล (genus) และชนิด (species) ซึ่งมีลักษณะและรูปร่างแตกต่างกันตามถิ่นที่อยู่อาศัย จึงมีการจัดสิ่งมีชีวิตให้เป็นหมวดหมู่และได้นำวิธีการที่มีเหตุผลมาใช้ ทำให้เกิดระบบในการแยกชนิดของสัตว์ขึ้นมาโดยการเปรียบเทียบ การจัดกลุ่ม การจัดลำดับขั้น การจัดเป็นสกุลและชนิดเป็นต้น ซึ่งการแยกชนิดมี